

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ

ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

№4 (091) 2024 ж. қазан-желтоқсан, октябрь-декабрь 2024 г.

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

ҚАЗАҚСТАН 2026 ЖЫЛЫ ӨҢІРЛІК КЛИМАТТЫҚ САММИТ ӨТКІЗЕДІ

2024 жылғы 13 қарашада Әзербайжанның астанасы Баку қаласында БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі жөніндегі конференциясында (COP29) Қазақстан павильонында «Климаттық диалог: 2026 жылғы өңірлік климаттық саммитке барар жолда» атты алғашқы іс-шара өтті.

Сессияға Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрі Е. Нысанбаев, Тәжікстан Республикасының Үкіметі жанындағы қоршаған ортаны қорғау Комитетінің төрағасы Б. Шерализода, Президент Кеңесшісі - Қазақстан Республикасы Президентінің халықаралық экологиялық ынтымақтастық жөніндегі арнайы өкілі З. Сүлейменова, сондай - ақ халықаралық ұйымдардың өкілдері Ф. Лапекорелла - ЭЫДҰ Бас директорының орынбасары, Т. Еріксон - Жасыл климаттық қордың Орталық Азия бойынша өңірлік директоры, И. Старрост - GIZ жобалық менеджері, Қ. Әбуов - Климаттың өзгеруі саласындағы өңірлік ынтымақтастықтың перспективаларын талқылау үшін Азия даму банкінің жобалық менеджері қатысты.

Аймақтық Климаттық саммит климаттың өзгеруіне қарсы күрес бойынша бірлескен стратегиялар мен шешімдерді әзірлеуге арналған алаң болады. Қазақстан ашық және сындарлы

диалог үшін жағдай жасауға, сондай-ақ озық тәжірибелер мен инновациялармен алмасуға жәрдемдесуге ұмтылады. Саммитті өткізу бастамасын Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев БҰҰ Бас Ассамблеясының 78-ші сессиясында жариялады, деп хабарлайды Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің баспасөз қызметінен. Министр өз сөзінде климаттық өзгерістер ұжымдық және үйлестірілген тәсілді талап ететінін атап өтті. «Климаттың өзгеруі шекараны білмейді. Біз барлығымыз осы жағандық сынақпен күресу үшін күш біріктіруіміз керек», - деп атап өтті ол. Министр сондай-ақ халықаралық серіктестерге алғыс білдіріп, олардың Климаттық бастамаларды табысты іске асырудағы және Саммит өткізудегі маңызды рөлін атап өтті. Өз кезегінде халықаралық ұйымдар қолдау көрсетуге дайын екендіктерін білдірді.

Аймақтық Климаттық саммит - климаттық сын-қатерлермен күресуге көмектесетін тиімді және бейімделгіш шешімдерді әзірлеуге бағытталған Климаттық саясат саласындағы ынтымақтастықтың жаңа дәуірінің басталуы.

<https://www.kt.kz/kaz/>

СОР29 ҚОРЫТЫНДЫСЫ: ҚАЗАҚСТАН ЖАҢА ҰЛТТЫҚ ДЕҢГЕЙДЕ АЙҚЫНДАЛАТЫН ҮЛЕСТІ ӘЗІРЛЕУІ КЕРЕК

Қазіргі кезде біздің министрлік алдында жаңа Ұлттық деңгейде айқындалатын үлесті (ҰАҰ) әзірлеу міндеті тұр. Өздеріңіз білетіндей, Париж келісімі елдері өздерінің ұлттық деңгейде айқындалатын үлесін жаңартып тұруы керек. Біздің бұған дейінгі ҰАҰ-мізде 2030 жылға қарай парниктік газдар шығарындыларын 1990 жылғы көрсеткіштен 15 пайыз төмендету міндеті жазылған. Енді келесі өтетін COP саммитіне дейін біз жаңа кезеңді қамтитын ҰАҰ ұсынуымыз және оны келесі жылдың алғашқы жартысында таныстыруымыз керек», - деді ол COP29 саммитінің қорытындысына арналған баспасөз мәслихатында. Ведомство өкілінің айтуынша, биыл Париж келісімі елдері жыл соңына дейін ашықтық бойынша өзінің алғашқы екіжылдық есебін тапсыруы тиіс болған. Қазақстан алғашқы 9 елдің қатарында БҰҰ Негіздемелік конвенциясы хатшылығына өз есебін тапсырды. Бұл еліміздің Париж келісімі аясындағы жұмыстарды жақсы атқарып жатқанын, жұмыстың ашықтық деңгейі жоғары екенін көрсетеді.

Бұған дейін COP29 төрағалығы барлық тараптарды 2035 жылға қарай климаттың өзгеруімен күресу үшін дамушы елдерді қаржыландыру көлемін 1,3 триллион долларға дейін ұлғайтуға шақырады.

<https://kazinform.kz/news/>

КОНЦЕПЦИЮ РАЗВИТИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ ДО 2029 ГОДА УТВЕРДИЛИ В КАЗАХСТАНЕ

Астана. 9 ноября. КазТАГ - Премьер-министр Олжас Бектенов подписал Постановление об утверждении концепции развития экологической культуры «Таза Қазақстан» на 2024-2029 годы, сообщает официальный информационный ресурс Премьер-министра РК.

«По поручению Главы государства Касым-Жомарта Токаева Правительство утвердило концепцию развития экологической культуры «Таза Қазақстан» на 2024-2029 годы. Соответствующее постановление подписал Премьер-министр Олжас Бектенов», - говорится в сообщении. Концепция предусматривает развитие инфраструктуры для раздельного сбора отходов, экологическое образование, информирование граждан и внедрение принципов «нулевой терпимости» к загрязнению. К 2029 году планируется увеличить переработку коммунальных отходов с 25% до 38% и повысить долю обучающихся, вовлеченных в мероприятия по экологическому воспитанию, с 15% до 40%. Также планируется увеличить удовлетворенность граждан экологическим качеством жизни с 55,8% до 64,7%.

<https://kaztag.kz/ru/news/>

ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ ДЛЯ БЕЗОПАСНОСТИ

На базе Командного Центра стратегического планирования и оперативного управления Министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан прошло совещание, посвященное вопросам модернизации и цифровизации в сфере гражданской защиты. В мероприятии приняли участие министр экологии и природных ресурсов Е. Нысанбаев, министр водных ресурсов и ирригации Н. Нуржигитов, вице-министр по чрезвычайным ситуациям Б. Абдышев, вице-министр цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности М. Олжабеков, вице-министр экологии и природных ресурсов Н. Курмалаев, а также представители профильных государственных организаций и национальных компаний.

Одним из ключевых вопросов совещания стала модернизация IT-инфраструктуры Командного центра МЧС РК. Вице-министр по чрезвычайным ситуациям Б. Абдышев отметил, что значительные усилия были направлены на обновление Командного центра с целью внедрения современных цифровых решений для более эффективного мониторинга и оперативного управления в условиях чрезвычайных ситуаций. Как отметил Е. Нысанбаев «В 2024 году благодаря совместной работе многих заинтересованных сторон были приняты оперативные, системные, четкие решения, которые в комплексе позволили сократить площадь лесных пожаров».

Командный Центр МЧС РК является ключевым структурным подразделением, ответственным за оперативное управление силами и средствами гражданской защиты, а также сбор и обработку информации о чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера. В рамках обновления инфраструктуры Центра в этом году были проведены работы по модернизации помещений и обновлению информационно-технической базы. К этому процессу привлекались специалисты из Республиканской диспетчерской службы РГП «Казавиалесохрана», РГП «Казгидромет» и АО «Қазақстан Ғарыш Сапары».

Особое внимание на совещании было уделено цифровым инициативам и совместным усилиям государственных органов в мониторинге и ликвидации чрезвычайных ситуаций. Подробнее остановились на реализации мониторинга с использованием космических технологий и цифровых инструментов, таких как Интерактивная карта природных ресурсов Tabigat.gov.kz.

Директор департамента платформенных решений АО «НК«ҚҒС» Г. Кабжанова продемонстрировала возможности платформы Tabigat.gov.kz, а заместитель председателя Комитета лесного хозяйства и животного мира МЭПР РК М. Елемесов представил систему раннего обнаружения лесных пожаров и автоматизацию отчетности Республиканской диспетчерской службы.

Кроме того, на совещании было представлено моделирование распространения степных и лесных пожаров, проводимое в рамках автоматизации процессов МЧС. Был продемонстрирован ход работы по моделированию пожаров, а инженеры департамента платформенных решений АО «НК «ҚҒС» и генеральный директор РГП «Казгидромет» рассказали о системе прогнозирования паводков.

В завершение совещания была представлена система прогнозирования паводков «Talsim» и «Delft-FEWS», после чего было продемонстрировано важное обновление: система оповещения о чрезвычайных ситуациях.

По итогам встречи участники обсудили дальнейшие шаги по созданию Единого Ситуационного центра, который будет обеспечивать координацию процессов функционирования информационных систем и материально-техническое сопровождение в области гражданской защиты. Также было предложено разработать межведомственное техническое задание для реализации данного проекта.

<https://www.gov.kz/memleket/en>

МӘЖІЛІС ДЕПУТАТТАРЫ БІРІНШІ ОҚЫЛЫМДА ЖАҢА СУ КОДЕКСІНІҢ ЖОБАСЫН БІРАУЫЗДАН МАҚҰЛДАДЫ

Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітов Парламент Мәжілісінің отырысында депутаттар және сарапшылармен бірлесіп әзірленген Су кодексінің жаңартылған жобасын таныстырды.

Құжат 121 бап, 14 тарау және 6 бөлімнен тұрады. Су кодексін әзірлеу барысында бес негізгі қағидат назарға алынды. Бұл суды қоршаған ортаның ажырамас бөлігі, халықтың тұрмыс-тіршілігі мен экономика дамуының негізі деп тану, мемлекеттің су ресурстарының экономикалық құндылығын мойындауы, жерүсті және жерасты суларын кешенді пайдалану, су ресурстарын тиімді және ұтымды пайдалануға негізделген су үнемдеу, су қорын қорғау және пайдалану жөніндегі міндеттерді шешуге жұртшылықты тарту.

Кодекстің жаңа нұсқасында алғаш рет «су қауіпсіздігі» ұғымы енгізілді. Ол халық пен экономика салаларын су тапшылығынан және су нысандарын ластанудан қорғауды қамтиды. Су көздерінің сарқылуын болдырмау үшін өзен, көл және теңіздердің экожүйесін қолдау үшін судың ең төменгі рұқсат етілген деңгейі айқындалған - «экологиялық ағын» ұғымы енгізіледі. Су нысандарын қорғау бойынша талаптар кеңейтілді. Ең алдымен – шағын өзендер мен көлдерді қорғауға назар аударылады. Атап айтқанда, шағын өзендерде су өткізбейтін бөгеттер салуға тыйым салынады.

Жерүсті және жерасты суларын кешенді пайдалану, сондай-ақ Ұлттық гидрогеологиялық қызметті қайта құру үшін уәкілетті және жергілікті атқарушы органдың жерасты су ресурстарын басқару бойынша функцияларын Су ресурстары және ирригация министрлігіне беру көзделген. Сондай-ақ, жаңа кодекс су ресурстарын басқарудың бас жоспарын және бассейндік жоспарларын әзірлеуді көздейді. Бұл құжаттар су ресурстары туралы болжамдарға сүйене отырып негізгі мақсат-міндеттерді, тәсілдерді және іс-шараларды анықтайды. Осы жоспарлардың қорытындылары мен ұсыныстары мемлекеттік жоспарлау кезінде ескерілуі тиіс.

Қолданыстағы редакцияда қарастырылмаған, су үнемдеуді ынталандыру тетіктері енгізілді. Мысалы, су пайдалануға рұқсат айналымдағы немесе қайта сумен жабдықтауға кезең-кезеңімен көшу жоспары болған кезде ғана беріледі. Жаңа жүйеге көшуге бес жыл беріледі. Ал, көшу жоспары жаңа Су кодексі күшіне енген күннен бастап екі жыл мерзімде әзірленуі керек.

Жаңа кодекстің тағы бір ерекшелігі - гидротехникалық құрылыстардың қауіпсіздігі мәселесіне жеке тарау

арналған. Онда гидротехникалық құрылыстардың тізілімін қалыптастыру және жүргізу, оларды пайдалану, сондай-ақ көп факторлы тексеріс жүргізу, қауіпсіздік декларацияларын әзірлеу мәселелері жүйеленген. Сондай-ақ гидротехникалық құрылыстардың қауіпсіздік регламентін әзірлеу көзделген. Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша су тасқыны мен құрғақшылыққа қарсы күрес бойынша түзетулер кешені әзірленді, сондай-ақ барлық деңгейдегі мемлекеттік органдардың жауапкершілігі мен өкілеттіктері айқындалды. Мысалы, жерүсті су нысандарын тазарту мен тереңдету және су тасқынынан қорғаудың инженерлік жүйелерін құруды қоса алғанда, судың зиянды әсерінің алдын алу бойынша нормалар енгізілді. Су ресурстары бойынша ақпараттың азаматтарға қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін жыл сайын Ұлттық ақпараттық есеп жарияланатын болады. Онда елдегі су ресурстарының жай-күйі, қорғалуы және пайдаланылуы туралы ақпарат болады. Су саласын цифрландыру үшін Ұлттық ақпараттық жүйе құру көзделген, оның жұмысын биыл құрылған Су ресурстарының ақпараттық-талдау орталығы қамтамасыз етеді.

Жаңа Су кодексінде су ресурстарын қорғау және пайдалану саласындағы қоғамдық бақылауға айрықша көңіл бөлінеді. Мәселен, бассейндік инспекцияларға тергеу функциялары беріледі, бұл су ресурстарын қорғау жөніндегі талаптарды қатаңдатуға, оларды заңсыз пайдаланумен және судың «қара нарығымен» тиімді күресуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ, құжат Экологиялық, Кәсіпкерлік, Азаматтық, Жер кодекстеріне және 9 заңға өзгерістер мен толықтырулар енгізуді көздейді.

«Заңнама жобасы бойынша белсенді әрі конструктивті тұрғыда жұмыс атқарған барлық депутаттарға алғысымызды білдіреміз. Биылғы су тасқыны және соңғы жылдардағы оқиғалар су ресурстарын басқару жүйесін реформалаудың аса маңызды екенін айқын көрсеті. Жаңа Су кодексінде халықаралық тәжірибенің озық үлгілеріне сай экожүйені қорғау, климаттың өзгеруіне бейімделу және су ресурстарын ұтымды басқару есебінен экономиканы тұрақты дамытуға жол ашатын заңдық тетіктер барынша қамтылды. Су ресурстарын сарқылу мен ластанудан қорғауға басты назар аударылып, содан кейін ғана экономикалық қажеттілікке маңыз берілген. Бұл - жаңа Су кодексінің қолданыстағы кодекснен негізгі ерекшеліктерінің бірі», - деді Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітов.

<https://www.gov.kz/memleket>

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДОКЛАД О СОСТОЯНИИ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ЗА 2023 ГОД

На официальном Интернет-ресурсе Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан <http://ecogeo.gov.kz/ru> и Едином экологическом Интернет-ресурсе <http://ecogofond.kz> опубликован Национальный доклад о состоянии окружающей среды и об использовании природных ресурсов Республики Казахстан за 2023 год.

Национальный доклад содержит систематизированную аналитическую информацию, в том числе в динамике, об экологической и радиационной обстановке в регионах и республике в целом, использовании природных ресурсов, воздействии экономической деятельности на природные ресурсы, а также мерах, принимаемых органами государственного контроля и надзора в области охраны окружающей среды. В Докладе представлена также информация о состоянии и тенденциях изменения климата на территории республики, международной деятельности государства в области охраны окружающей среды и выполнении обязательств по международным договорам.

При подготовке Доклада использованы материалы, предоставленные центральными государственными и местными исполнительными органами, неправительственными и международными организациями.

Национальный доклад разрабатывается ежегодно в соответствии с пунктом 1 статьи 23 Экологического кодекса Республики Казахстан для обеспечения органов государственного управления, общественных организаций и населения объективной информацией о состоянии окружающей среды, тенденциях его изменения, эффективности осуществления природоохранных мероприятий и направлена на повышение экологической культуры граждан.

Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды МЭПР РК.

ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ МЕН БҰҰ ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БИОӘРТҮРЛІЛІК МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫ НЫҒАЙТУДА

2024 жылғы 3 желтоқсанда Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің басшылығы БҰҰ Даму Бағдарламасының (БҰҰДБ) Қазақстандағы өкілдерімен биологиялық әртүрлілік конвенциясының Тараптар конференциясының қорытындылары бойынша кеңес өткізді. Кеңес барысында БҰҰДБ-ның биоәртүрлілік бойынша бас техникалық кеңесшісі Джошуа Бранна таныстырылды, ол биоәртүрлілікті сақтау және орнықты пайдалану концепциясын әзірлеуде консультативтік қолдау көрсетіп, оның Куньмин-Монреаль жаһандық биоәртүрлілік бағдарламасына сәйкес болуын қамтамасыз етеді.

Келесі күні, 2024 жылғы 4 желтоқсанда, Астанада БҰҰДБ-ның ұйымдастыруымен биоәртүрлілік саласындағы 2024 жылғы негізгі жобалардың қорытындылары мен 2025 жылға арналған іс-шаралар жоспарлары бойынша жұмыс семинары өтті. Семинарға мемлекеттік органдардың, ғылыми, қоғамдық және халықаралық ұйымдардың өкілдері, оның ішінде Экология және табиғи ресурстар министрлігі, Ауыл шаруашылығы министрлігі, Ұлытау облысы әкімдігі, WWF және басқа да ұйымдар қатысты. Өз сөзінде Орман

шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің төрағасы Д. Тұрғамбаев орман экожүйелерін сақтау және табиғи ресурстарды басқаруды жақсарту бойынша бірлескен жобалардың сәтті жүзеге асырылғанын атап өтіп, SMART-патрульдеу жүйесін енгізу және ірі тұяқты жануарларды қайта қоныстандыру жұмыстарының нәтижелеріне тоқталды.

2024 жылғы 5 желтоқсанда биоәртүрлілікті сақтау және орнықты пайдалану концепциясын 2025-2035 жылдарға дейін талқылау бойынша дөңгелек үстел барысында Д. Тұрғамбаев Қазақстан 1993 жылдан бастап биоәртүрлілік конвенциясының қатысушысы екенін және осы салада ұлттық саясатты белсенді түрде дамыту жұмысын жалғастырып келе жатқанын айтты. Ол БҰҰДБ мен Қазақстан биоәртүрлілікті сақтау Ассоциациясының сарапшылары қатысқан концепцияның маңыздылығын атап өтіп, оны еліміздің табиғи ресурстарын қорғау және орнықты пайдалану үшін негізгі стратегиялық құжатқа айналдыру қажеттігін айтты. Комитет төрағасы серіктестеріне үйлестіру жұмысы үшін алғыс айтып, құжатты талқылау мен мақұлдаудың сәтті өтуіне үміт артты.

<https://www.gov.kz/memleket>

ВНЕДРЯЮТ СИСТЕМУ В ЛЕСАХ С ВЫСОКИМ РИСКОМ ГОРЕНИЯ

АСТАНА, 10 дек — Sputnik. В Казахстане внедряется автоматизированная система раннего обнаружения лесных пожаров. Об этом заявили в Минэкологии. Она уже реализована в природном резервате «Ертіс Орманы» и в национальном парке «Кокшетау». Аналогичные системы внедрены в региональном парке «Медеу», Национальном парке «Бурабай», лесных учреждениях Костанайской, Западно-Казахстанской и Северо-Казахстанской областей.

«Специализированные оптические датчики и алгоритмы анализа данных автоматически выявляют возгорания на ранних стадиях, даже на больших расстояниях в различных условиях, включая горы и степи. В систему интегрирован искусственный интеллект, который фиксирует данные и мгновенно отправляет их в центр обработки информации. На участках, где система внедрена, установлены видеокамеры, антенны для передачи данных, а также система обработки данных и электропитания», — сообщил вице-министр экологии Курмалаев. Ведомство определило приоритетные лесные хозяйства с высоким риском горимости, в которых планируется поэтапное масштабирование системы с подключением к командному центру МЧС.

<https://news.mail.ru/>

КАК ПЛАСТИКОВАЯ БУТЫЛКА УКРАСИТ ИНТЕРЬЕР, ПРОДЕМОНСТРИРОВАЛИ ВОСПИТАННИКИ ДОМА ДЕТСКОГО ТВОРЧЕСТВА КОСТАНАЙСКОГО РАЙОНА

Экологический конкурс по созданию арт-объектов из бытовых отходов состоялся в Доме детского творчества Костанайского района, сообщает inbusiness.kz. Главная идея конкурса под названием «Пластик в деле», организованного в рамках программы «Таза Қазақстан», создать нечто прекрасное из обычного мусора. Прежде чем выбрасывать пластиковую посуду, картонную упаковку, старые диски или пакеты, можно попробовать превратить это в произведение искусства.

Участниками эко-конкурса стали не только школьники, но и педагоги дополнительного образования отделений Дома детского творчества. Все они представили свое видение возможностей отработанного пластика, акцентируя внимание на важности устойчивого использования ресурсов и сохранения планеты. И им это удалось, они представили интересные работы через креативный подход, которые сложно выбросить в мусор.

«Важной задачей программы «Таза Қазақстан» является вовлечение людей в процесс решения экологических проблем. Цель нашего мероприятия - привлечь внимание молодежи к важности переработки пластиковых отходов через искусство и

стимулирование творческих решений на основе переработанных материалов», - отметила директор Дома детского творчества Клара Исмагулова.

Кроме того, были организованы мастер-классы, где детям наглядно продемонстрировали несложные приемы превращения пластиковых бутылок в предметы интерьера, а дальше - полет фантазии. Кроме творчества это еще и формирование у подрастающего поколения бережного отношения к окружающей среде. Особое внимание уделили техникам переработки, которые позволяют с минимальными затратами превращать отходы в уникальные предметы искусства, имеющие практическую ценность.

На мероприятии были представлены проекты, отражающие современные экологические проблемы и пути решения, которые могут быть реализованы в повседневной жизни, для этого достаточно включить фантазию и немного креатива. И представленные работы этому свидетельствуют.

По итогам конкурса-выставки лучшие работы участников были отмечены грамотами и призами.

<https://inbusiness.kz/ru>

ҚАРАҒАНДЫДА «ЭКОЖАСТАР: БОЛАШАҚ БІЗДІҢ ҚОЛЫМЫЗДА» СЕМИНАР-ТРЕНИНГІ ӨТТІ

Қарағандыда «ЭкоЖастар: Болашақ біздің қолымызда» тақырыбында семинар-тренинг ұйымдастырылып, оған жастар ресурстық орталығының өкілдері қатысты. Басты мақсаты - экологиялық мәдениетті дамыту. «Таза Қазақстан» республикалық акциясы бастау алғалы жастар ресурстық орталығы 100-ден астам іс-шара өткізген. 20 мыңдай белсенді шаһарды қоқыстан тазартып, көгалдандыруға атсалысқан. Оқыту тренингінде психолог, экотренер, саяхатшы және салауатты өмір салты бойынша коуч мамандар дәріс берді. Жастар қоршаған ортаны қорғау мәдениеті мен бұл бағыттағы іс-шараларды тиімді ұйымдастырудың қыр-сырын меңгерді. Әлия Махмұтова жаз бойы қоқыс жинау, ағаш егу сынды түрлі акцияға қатысқан. Ол бүгін құрбыларымен бірге тренингке келіп, мол мағлұмат алды.

Әлия Махмұтова, Қарағанды «Болашақ» жоғарғы колледжінің студенті:

-Қоршаған ортамыз өзіміздің қолымызда. Әрі қарай қалай дамытатынымыз, қалай таза ұстау қажеттігі барлығы өз қолымызда. Бұл экологиялық шарада біз көптеген нәрселерді үйрендік. Оған осы уақытқа дейін біз көптеген шараға қатысып, атсалысып келе жатырмыз. Жалпы семинар-тренинг барысында экологиялық сауаттылықты арттыруға негізделген көптеген мәселе қамтылды. Ең бастысы, жастарды - қоршаған ортаны қорғауға, табиғатты аялауға баулу.

Сәбина Жұмажанова, қалалық жастар ресурстық орталығының инспекторы:

-Сенбіліктерді, акцияларды, байқауларды, марафондар және әлеуметтік байқауларды қалай экологиялық тұрғыдан таза, қоршаған ортаны ластамай қалай өткізуге болады, соны үйретті. Қарағанды қаласының жастар ресурстық орталығы Таза Қазақстан акциясы басталғалы бері 100-ден астам шара өткізді. Бұл шаралардың барлығы қала жастарының назарын экологиялық проблемаларға аударуда тиімділігін көрсетуде. «Таза Қазақстан» республикалық бағдарламасы бастау алғалы бері Қарағанды қаласының жастар ресурстық орталығының ұйымдастыруымен қалада 100-ден астам шара өткізілген. Оған 20 мыңдай жас атсалысты. Жаз бойы 650 түп ағаш көшеті отырғызылып, 1500 тоннадан астам қоқыс жиналған.

<https://khabar.kz/kk/news>

АТЫРАУДА «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН - ТАЗА АЙМАҚ» ПІКІРСАЙЫС ТУРНИРИ ӨТТІ

Атырауда «Таза Қазақстан» акциясы аясында жастар арасында «Таза Қазақстан - таза аймақ» тақырыбында пікірсайыс турнирі өтті, деп хабарлайды 24.kz. Оған 12 команда қатысты. «Жастар арасында экологиялық мәдениетті қалыптастырып, тазалыққа үйрету мақсатында мұндай іс-шаралардың маңызы зор», - дейді ұйымдастырушылар. Пікірсайыс қорытындысы бойынша үздіктер ақшалай сыйлықтармен марапатталды.

Шұғыла Болғанбай, қатысушы: - Бұл дебат турниріне еліміздің ахуалына бей-жай қарамайтын жас студенттер жиналған деп білемін. Жалпы дебатта әртүрлі мәселелер көтерілуде. Бұл дебат турниріне әрбір студенттің қатысуы, өз ойын білдіруі - осы мәселенің шешуіне өз қосқан үлесі деп білемін. Осындай шаралар көп ұйымдастырылса, бұл студенттерді қолдауға жақсы мүмкіндік болар еді деп есептеймін. Нариман Төрехан, ұйымдастырушы: - Пікірсайысқа қатысушы 24 қатысушы, 12 команда іріктеліп алынды. Бүгін осы жастар арасында неше түрлі, әртүрлі тақырыптар бойынша осы пікірсайыс жүреді. Негізгі тақырып - экология. Себебі дәл қазіргі сәтте экология проблемасы - бүкіл әлем бойынша негізгі мәселенің бірі.

<https://24.kz/kz/>

МОЛОДЁЖЬ КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ ПРИВИВАЕТ НУЛЕВУЮ ТЕРПИМОСТЬ К ЭКОЛОГИЧЕСКИМ ПРАВОНАРУШЕНИЯМ

В Костанайской области продолжается серия масштабных экологических мероприятий в рамках реализации общенациональной республиканской программы «Таза Қазақстан». Ежедневно во всех районах области экоактивисты из разных отраслей и молодёжных организаций проводят экологические мероприятия различного формата. Так, 4 декабря активисты КГУ «Молодёжный ресурсный центр Житикаринского района» инициировали круглый стол на тему «Привитие культуры нулевой терпимости к загрязнению окружающей среды и экологическим правонарушениям». В работе круглого стола приняли участие представители студенческой молодёжи Житикаринского района и молодые люди категории НЕЕТ. Экозащитники региона сосредоточены на решении самых насущных экологических вопросов и защите окружающей среды, что важно для создания комфортных условий для жизнедеятельности региона и сохранения природных ресурсов.

«Важной миссией круглого стола является донесение до общественности информации о видах ответственности за совершение административных правонарушений в области охраны окружающей среды, использование природных ресурсов в Республики Казахстан. Отрадно, что молодым людям небезразлична проблема загрязнения экологии. Думаю, что такие мероприятия нужно проводить чаще не только со студентами колледжей, учащимися школ, но и со всеми возрастными группами и массово прививать экологическую культуру», - отмечает и. о. руководителя молодёжного ресурсного центра Сабира Утешева.

По мнению участников круглого стола, на окружающую среду отрицательно воздействует множество факторов, а именно: выбросы промышленных предприятий, выхлопные газы автотранспорта, испытания ядерного оружия, чрезмерное применение минеральных удобрений и пестицидов, что в совокупности ухудшает качество воздуха, питьевой воды, а также продуктов питания. Молодые активисты намерены

бороться с экологическими правонарушениями и предложили ряд конкретных мер по их профилактике и недопущению, а именно:

1.Вовлекать больше своих сверстников в экологические акции. К примеру, в акции по сортировке мусора или уборке берегов и дна водоёмов.

2.Разрабатывать уникальные изобретения. Есть предложения по утилизации мусора, очистке реки от пластика, сохранению лесов на примере Аманкарагайского, Аулиекольского районов, и спасению животных от браконьеров.

3.Массовое освещение в СМИ случаев экологических бедствий или ситуаций, которые могут к ним привести. Для обсуждения насущных проблем экологии привлекать не только экспертов и учёных, но и представителей молодёжи.

4.Повышение экологической культуры населения. Студенты понимают необходимость формирования экологического сознания личности.

5.Ужесточение ответственности за несанкционированный выброс мусора в неполюженных местах за повторное аналогичное административное правонарушение.

6.Организаторы намерены популяризировать и масштабировать экообщества, задавать тренды и тенденцию на осознанное потребление и защиту окружающей среды, влиять на сознание общественности путём проведения различных креативных мероприятий: от традиционных субботников до интеллектуальных событий.

Тем самым обратить внимание и призвать молодёжь из всех регионов страны для объединения усилий в борьбе с экологическими правонарушениями. Ведь воспитание экологического мышления у молодёжи с юного возраста станет гарантией создания экологически ориентированного общества в стране уже спустя несколько лет и непременно даст свои плоды, уверены организаторы мероприятия.

<https://informburo.kz/>

«АЛТЫН ДАЛА» БАСТАМАСЫ 2024 ЖЫЛҒЫ THE EARTHSHOT PRIZE ЭКОЛОГИЯЛЫҚ СЫЙЛЫҒЫН ЖЕҢІП АЛДЫ

АСТАНА. KAZINFORM - Қазақстанның дала экожүйелерін қорғауға бағытталған «Алтын Дала» бастамасы 2024 жылғы The Earthshot Prize экологиялық сыйлығының «Табиғатты қорғау және қалпына келтіру» номинациясында жеңіске жетті. ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігі баспасөз қызметінің хабарлауынша, бұл марапат Қазақстандағы киіктердің популяциясын қалпына келтіру мен ерекше қорғалатын аймақтарын кеңейту саласындағы елеулі жетістіктерді мойындады.

«Алтын Дала» бастамасы 2005 жылы Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі, Қазақстан биоалуантүрлілікті сақтау ассоциациясы (АСБК), «Fauna & Flora International» ұйымы, Франкфурт зоологиялық қоғамы (FZS) және Корольдік құстарды қорғау қоғамы (RSPB) арасында ұзақ мерзімді серіктестік ретінде құрылды. Серіктестердің негізгі мақсаты – киіктердің популяциясын қалпына келтіру және Қазақстан далаларын сақтау. Қорық аймақтарын құру мен кеңейту, сирек кездесетін түрлердің популяцияларын қалпына келтіру және браконьерлікке қарсы күрес бойынша ауқымды шаралар қолға алынған. Нәтижесінде, 2003 жылы 21 000 басты

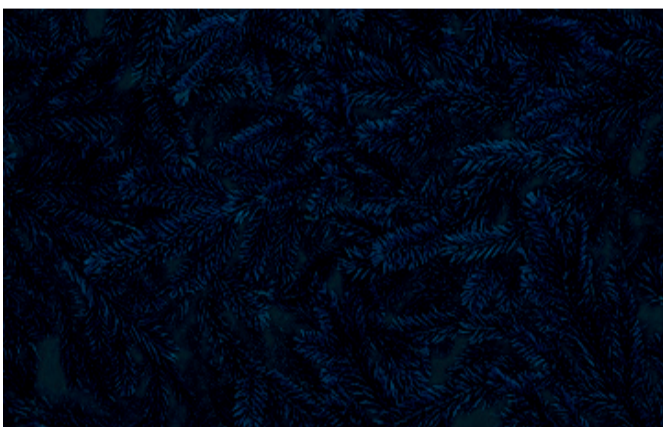
құраған Қазақстандағы киік популяциясы 2024 жылы 2,8 миллионға жетіп, әлемдегі сүтқоректілерді қалпына келтірудің ең табысты мысалдарының біріне айналды.

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің төрағасы Данияр Тұрғамбаев: «Министрлік пен серіктестеріміздің ортақ күш-жігері әлемдік деңгейде танылғанына қуаныштымыз. Бұл марапат Қазақстандағы табиғатты қорғау бастамаларын кеңейтуге деген біздің ұстанымымызды нығайтады», - деді.

«Алтын Дала» бастамасының тағы бір маңызды жетістігі – сирек және жойылып бара жатқан түрлердің, соның ішінде дала бүркіт, ақсұңқар және құланның популяцияларын қалпына келтіру бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар. Бұл жұмыс Қазақстанның Орталық өңіріндегі қорық аймақтарында белсенді түрде жүргізілуде. 2024 жылы құланның осы өңірге қайта әкелінуі бойынша жобаның сәтті аяқталғанын хабарланды.

Осыған дейін Ертіс-Баян өңірін 21 мыңнан астам киік жағалап жүргендігі туралы жаздық.

<https://kaz.inform.kz/>

ТІРІ ШЫРШАЛАРҒА СҰРАНЫС АЗАЙЫП БАРАДЫ

Горнолыжный курорт «Шымбулак» вошёл в книгу рекордов Гиннеса в номинации «Самый высокий ночной горнолыжный склон в мире», сообщает inalmaty.kz со ссылкой на Instagram-аккаунт курорта.

Церемония вручения сертификата и фиксация результата рекорда состоялась на высоте 3200 метров над уровнем моря на станции «Талгарский перевал».

Судья из офиса Guinness World Records Шейда Субаши-Гемиджи вручила сертификат, подтверждающий мировой рекорд, генеральному директору горнолыжного курорта Ринату Абдрахманову.

В конце мероприятия состоялось торжественное перерезание ленты и массовый спуск по самой высокой ночной горнолыжной трассе в мире.

Ранее сообщалось, что въезд на «Шымбулак» разрешат только для электромобилей и спецтехники.

Ертіс өңірінде жаңа жыл қарсаңында тірі шыршаларға деген сұраныс азайып барады, деп хабарлайды BAQ.KZ агенттігінің тілшісі.

Облыстағы орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы мамандарының айтуынша, өткен жылды желтоқсанында облысқа көрші елден бас мыңға жуық тірі шырша әкелініп, сатылған. Дегенмен, мереке символына айналған ағаштың 1,5 мыңы сатылмай қалған.

Демек, жергілікті тұрғындар жасанды шыршаларды қалап, қоршаған ортаға қамқорлығын көрсетіп келеді. Жаңа жыл қарсаңында жергілікті ормандарда өсетін шыршалар сатылмайды. Халыққа сатылатын қылқанжапыртылардың барлығы көршілес мемлекеттен тасымалданады. Дегенмен, жағдайды бақылауда ұстау үшін мереке қарсаңында табиғатқорғау акциясын ұйымдастырамыз, - дейді облыстық инспекцияның басшысы Руслан Түлепбаев.

Айта кетейік, желтоқсан айында «Шырша» жедел-алдын алу шарасы бастау алады. Мақсат – жас шыршалар мен қарағайларды кесуден қорғау. Қазіргі уақытта орман шаруашылығы мекемесі мен полиция қызметкерлерінен құралған мобильді топтар жасақталып жатыр. Сонымен қатар, орман алқаптары мен шырқа сату нүктелерінде бақылау күшейтіледі. Басымдық «Ертіс орманы» мемлекеттік табиғи резерватына берілмек. Мамандардың хабарлауынша, шыршаларды отау әрекеті үшін 15 АЕК немесе 55 мың 380 теңге көлемінде айыппұл қарастырылған. Сонымен қатар, қылмыстық жауапкершілік бар.

<https://baq.kz/>

КАТОНҚАРАҒАЙДАҒЫ ФОТОТҰЗАҚҚА СИРЕК КЕЗДЕСЕТІН ЖАНУАРЛАР ІЛІКТІ

ӨСКЕМЕН. KAZINFORM - «Катонқарағай» мемлекеттік ұлттық табиғи паркінде орнатылған фототұзаққа сирек кездесетін жануарлар ілікті.

Табиғи парктегі фототұзаққа сирек кездесетін жануарлар – сілеусін мен сібір тау ешкісі түсіп қалды. Объективке тау үстіне қонып, айналасын шола қарап отырған бүркіт те іліккен. «Бұл кадрлар жабайы табиғатты зерттеу және сирек жануарларды қорғау үшін маңызды дереккөзіне айналмақ. Мұндай деректер Оңтүстік Алтайдың биологиялық алуантүрлілігін зерттеу мен сақтауға зор мүмкіндік береді», - деп хабарлады «Катонқарағай» мемлекеттік ұлттық табиғи паркінен.

Еске салсақ, осы жылдың қазан айында Катонқарағайда екі аланын ертіп бара жатқан ілбіс фототұзаққа түсіп қалғанын жазған едік.

<https://kaz.inform.kz/news/>

ШҚО-ДА ФОТОТҰЗАҚҚА БҰЛАН ТҮСІП ҚАЛДЫ

ӨСКЕМЕН. KAZINFORM - «Батыс-Алтай мемлекеттік табиғи қорығы» РМК-да орналастырылған фототұзаққа ірі бұлан түсіп қалды.

«Бұлан (лат. Alces) – бұғылар тұқымдасына жататын сүтқоректі, осы тұқымдастың ең ірі өкілдері. Аталығының денесінің ұзындығы үш метрге дейін, биіктігі 2,3 метрге дейін жетеді, құйрығының ұзындығы 12-13 сантиметр; салмағы 360-600 килограмм. Аналығы кішірек. Сыртқы түрі бойынша бұлан басқа бұғылардан айтарлықтай ерекшеленеді. Оның денесі мен мойны қысқа.

Басы үлкен, өркешті, үстіңгі ерні ілулі. Тамақтың астында 25-40 см жететін жұмсақ былғары өсінді («сырға») бар. Қылшық жүн, қоңыр-қара; аяғы ашық сұр, ақ түсті. Алдыңғы аяқтарындағы тұяқтар үшкір, бұланға оларды қасқыр немесе аю сияқты жыртқыштармен қақтығыстарда қару ретінде пайдалануға мүмкіндік береді.

Аталықтарында үлкен күрек тәрізді мүйіздер бар; олардың ауқымы 180 см — ге жетеді, салмағы 20-30 кг. Күйлеу аяқталғаннан кейін (қыркүйек— қазан айларында өтеді), бұлан мүйіздерін тастайды. Сәуір-мамыр айларында жаңалары өсе бастайды. Аналығы мүйізсіз», - делінген қорықтың Instagram парақшасындағы жазбада.

Осыған дейін Экология министрлігі фототұзақтың көмегімен сүтқоректілердің биоалуантүрлілігін зерттеуді жоспарлап отырғаны туралы жаздық.

https://kaz.inform.kz/news

ЕЖЕГОДНО НА ЛИНИЯХ ЭЛЕКТРОПЕРЕДАЧИ В КАЗАХСТАНЕ ПОГИБАЕТ ОКОЛО 34 ТЫСЯЧ ПТИЦ

В Казахстане на воздушных линиях электропередачи (ВЛ) ежегодно погибают десятки тысяч птиц. Основная причина - поражение электрическим током. Кроме того, угрозой для пернатых представляют и ветровые электростанции (ВЭС). Об этом сообщили эксперты на отчетной встрече, посвященной теме «Птицы и энергетика: проблемы и пути решения».

Как сообщил исполнительный директор Центра изучения и сохранения биоразнообразия (BRCC) Нурлан Онгарбаев, наибольшую угрозу для птиц представляют ЛЭП мощностью 6-10 кВ. По официальным данным в Казахстане протяженность воздушных линий 6-10 кВ составляет более 80 тысяч километров. «Мы не вполне доверяем этим данным, потому что при анализе их структуры мы обнаружили, что многие данные не учтены. Например, линии АО «КазТрансОйл» и АО «НК «QazaqGaz» не были включены в расчеты. Поэтому мы нашли неофициальный источник, который указывает совершенно другую цифру – 204 тысячи километров», – отметил Онгарбаев.

Эксперт пояснил, что птицы погибают на ЛЭП по нескольким причинам. Первая – поражение электрическим током. «По данным различных исследователей, ежегодно от этого погибают в среднем около 34 тысяч особей редких и занесенных в Красную книгу видов птиц. Второй важной проблемой является столкновение птиц с проводами, но, к сожалению, обширных данных по этому вопросу нет. Третья проблема связана с обслуживанием линий электропередачи: сервисные компании, очищая линии, часто сносят гнезда. Зачастую это происходит вместе с кладкой и птенцами, что является нарушением законодательства», – отметил он.

Решение данной проблемы эксперт видит в том, чтобы проложить провода ЛЭП под землей. По мнению Онгарбаева, в некоторых случаях такой вариант является единственно приемлемым, особенно в заповедных зонах и на территориях с важными для биоразнообразия водно-болотными угодьями, где обитает большое количество птиц. «Второй вариант решения проблемы – проектирование и строительство птицебезопасных конструкций ЛЭП. То есть, линии должны быть спроектированы таким образом, чтобы птица не могла замкнуть электрическую цепь. Расстояние между токопроводящей и токонесущей частями должно составлять более метра», – объяснил Онгарбаев.

Третий метод – использование самонесущих и изолированных проводов, к которым сегодня переходят многие компании в стране. Еще один

вариант, по словам Онгарбаева, заключается в установке птицезащитных устройств изолирующего типа. «Кроме того, мы предлагаем ввести термин «птицеопасная конструкция», так как в законодательстве он отсутствует. Также мы предлагаем ввести подтермин «электро-птицеопасная конструкция», поскольку, как я уже говорил, птицы могут гибнуть как от удара о провода, так и от поражения электрическим током. После того, как эти термины будут определены, мы предлагаем совместно с министерством энергетики ввести запрет на строительство и проектирование электро-птицеопасных конструкций. Это вполне соответствует существующим нормам экологического кодекса», – сказал Нурлан Онгарбаев.

Следующим этапом, по мнению эксперта, мог бы стать запрет на эксплуатацию уже существующих конструкций. «Речь идет о тех самых 80 или 204 тысячах километров, которые не оснащены птицезащитными устройствами (конструкции, где расстояние между двумя оголенными проводами или между проводами и заземлением составляет менее одного метра – прим. автора). Здесь, конечно, объемы огромные, требуются отлагательные нормы и дифференцированный подход. Мы пытались вовлечь министерство промышленности и строительства, НПП «Атамекен», потому что этот вопрос требует взвешенного решения. Также мы предложили разработать и утвердить национальный стандарт по птицезащитным устройствам», – сообщил он. Говоря о ВЭС, он пояснил, что не только столкновение с лопастями может стать причиной их гибели и повреждений, но и само строительство таких станций оказывает воздействие на экосистему. «Многие проекты в Казахстане сейчас игнорируют этот фактор, поскольку учитывают только прямые риски для видов, в то время как риск воздействия на экосистему очень высок. Чаще всего на ВЭС погибают крупные птицы с низкой маневренностью, мелкие птицы из отряда воробьинообразных, которые собираются в плотные стаи, а также большие парящие птицы, в основном хищные, такие как белоголовый сип, стервятники, черные грифы и орлы. И, конечно, летучие мыши», – перечислил Онгарбаев.

В связи с этим в «Центре изучения и сохранения биоразнообразия» предлагают ввести запрет на строительство и проектирование лопастных ВЭС с горизонтальной осью вращения в зонах с высоким риском и негативным воздействием на биоразнообразие. «Мы предлагаем, чтобы ВЭС, уже расположенные в таких зонах, обеспечивали выполнение статьи 245 Экологического кодекса,

где прямо указано, что запрещается ввод в эксплуатацию зданий, сооружений и их комплексов без оборудования, включающего технические и инженерные средства защиты животных и среды их обитания. К сожалению, ни одна ВЭС в Казахстане не соответствует этому требованию. Хотя в мире существуют различные решения, например, системы автоматического отключения или замедления. В соседнем Узбекистане они активно используются», – отметил Онгарбаев.

По словам международного эксперта, координатора программы мониторинга редких видов Российской сети изучения пернатых хищников Игоря Карякина, в Казахстане особую опасность для птиц представляют Жанатасская ВЭС и ВЭС Шокпар. Ни на одной из этих станций нет систем защиты птиц от столкновений. Карякин сообщил, что 15 лет назад в рамках совместного проекта правительства Казахстана и ПРООН был выбран ряд площадок для строительства ветропарков, и тогда же был составлен первый ветровой атлас Казахстана. Этот выбор учитывал параметры ветра, но при этом игнорировал многие риски для биоразнообразия, включая угрозы для птиц. «Горный хребет Каратау не рассматривался как перспективная территория для строительства ветропарков, несмотря на одни из лучших ветровых характеристик в стране. В ПРООН осознавали важность этой территории для биоразнообразия и сразу же исключили её. Однако, когда проект Жанатасской ВЭС стал реальностью, было очевидно, что она представляет собой значительный риск для птиц», – отметил Карякин. «На фотографии в этой презентации хорошо видны турбины Жанатасской ВЭС. Орлы подлетают к этим турбинам снизу и поднимаются прямо среди вращающихся роторов. Это становится причиной их гибели, так как при подъеме они сталкиваются с ветряными лопастями. Как результат, эти ВЭС, построенные без птицезащитных систем и в неправильных местах уничтожают редкие виды птиц», – выразил обеспокоенность эксперт. Карякин добавил, что правильный выбор площадки для строительства ВЭС мог бы в два раза снизить риски для мигрирующих птиц. Эксперт подметил, что для облегчения задачи выбора территории необходима единая карта зон рисков для биоразнообразия со стороны ветроэнергетики. «Во многих странах Европы такие риски были рассчитаны, созданы карты с детализацией по конкретным ВЭС и даже отдельным турбинам. У нас же пока этого нет», – резюмировал Карякин.

<https://vlast.kz/novosti/>

ТЯНЬ-ШАНЬСКИЕ БУРЫЕ МЕДВЕДИ ПОПАЛИ В ФОТОЛОВУШКУ

Комитет лесного хозяйства и животного мира Казахстана опубликовал уникальные кадры на территории Жонгар-Алатауского государственного национального природного парка. На них перед камерой прошли тьянь-шаньские бурые медведи, сообщает [Zakon.kz](http://zakon.kz). Видео с животными размещено на странице комитета в Instagram 3 октября 2024 года. Специалисты отмечают, что этот вид медведя занесен в Международную Красную книгу и Красную книгу Казахстана.

Тьянь-шаньский бурый медведь относится к классу млекопитающих и встречается в заповеднике на высоте 1500-3500 метров над уровнем моря. Длина тела медведя может составлять 1,5-2,2 м, масса – 135-200 кг. Медведь всеяден: питается травами, корневищами, луковичками, фруктами и ягодами. Иногда ловит сурков и пищу. Не откажется и от падали.

<https://www.zakon.kz/sobytiia/>

«КАЗАХМЫС» ВЫДЕЛИТ \$5 МЛН НА СОХРАНЕНИЕ УСТОЙЧИВОЙ ЭКОСИСТЕМЫ БАЛХАША

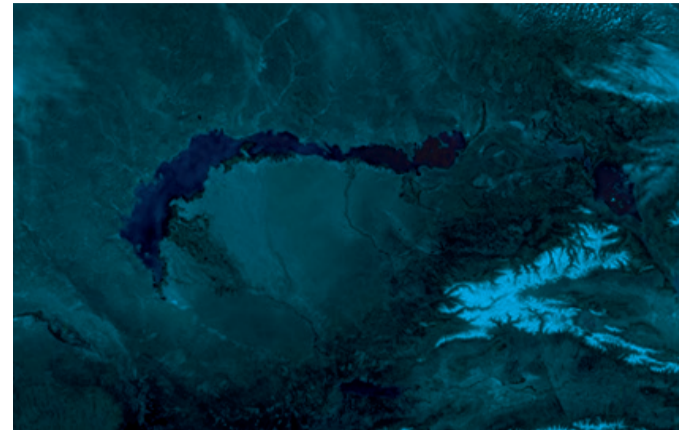
На международной конференции COP29, прошедшей в ноябре в Баку, корпорация «Казахмыс» провела диалоговую сессию на тему «Управление водными ресурсами озера Балхаш: международное сотрудничество, исследования и финансирование».

В сессии, прошедшей при поддержке Министерства экологии и природных ресурсов РК, приняли участие министр экологии и природных ресурсов РК Ерлан Нысанбаев, председатель Комитета водного хозяйства Министерства водных ресурсов и ирригации РК Арсен Жакабаев, региональный директор ЕУ по вопросам изменения климата и устойчивого развития в Центральной Азии Виктор Коваленко, а также международные эксперты из США, Финляндии, Ирана и Азиатского банка развития (АБР).

Модерируя сессию, директор по устойчивому развитию ТОО «Корпорация Казахмыс» Сакен Шаяхметов подчеркнул стратегическое значение сохранения озера Балхаш. По его словам, этот вопрос должен быть в центре внимания как на национальном, так и на международном уровне. «Мы не можем допустить, чтобы Балхаш повторил трагическую судьбу Аральского моря. Это озеро имеет ключевое значение для жизни миллионов людей, экономики региона и реализации важных проектов, определяющих будущее страны. Мы готовы объединить

усилия с мировым сообществом для достижения этой цели», — отметил Шаяхметов. На сессии было объявлено, что «Казахмыс» выделит \$5 млн на сохранение экосистемы озера Балхаш.

Ранее, в мае 2024-го, в городе Балхаш прошел Водно-климатический форум, который стал важным шагом в решении экологических проблем региона. А на конференции COP29 в Баку в ноябре обсуждение проблем озера было поднято на международный уровень. Следующим этапом станут реализация конкретных программ и проектов по защите озера, которые будут разрабатываться при участии ведущих экспертов. В рамках заявленных инициатив «Казахмыс» намерена развивать исследовательские проекты для изучения экосистемы озера Балхаш и внедрять подходы для устойчивого управления водными ресурсами региона. Особое внимание уделяется мониторингу биоразнообразия и качества воды, что обеспечит своевременную реакцию на изменения в экосистеме. Также планируются реализация программ экологического просвещения местного населения и развитие сотрудничества с международными экспертами и партнерами для внедрения лучших практик в области сохранения водных ресурсов. Эти инициативы, которые планируется реализовать в течение следующих десяти лет, позволят улучшить состояние экосистемы Балхаша, снизить антропогенное воздействие, повысить

экологическую ответственность местного населения и бизнеса, а также создать эффективную модель устойчивого управления природными ресурсами Балхаш-Алакольского бассейна. В «Казахмысе» подчеркивают, что сохранение Балхаша имеет критическое значение для предотвращения экологических катастроф, подобных высыханию Аральского моря или текущим экологическим вызовам, с которыми сталкивается Каспийское море. Совместные усилия национальных и международных партнеров помогут сохранить озеро как жизненно важный природный и экономический ресурс для будущих поколений.

Отметим, что ранее президент РК Касым-Жомарт Токаев выступил на Всемирном климатическом саммите в Баку и ознакомился с экспозицией Казахстана, которая демонстрирует культуру, инновации и экологические проекты нашей страны.

<https://forbes.kz/>

ҚР ЭТРМ ӨКІЛДЕРІ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК БАНКТІҢ АЛДЫН АЛА БАҒАЛАУ САПАРЫ АЯСЫНДА «КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ЭКОЖҮЙЕСІН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ: ЛАСТАНУДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ БИОӘРТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУ ӘЛЕУЕТІН АРТТЫРУ» («BLUEING THE CASPIAN SEA») ЖОБАСЫН ДАЙЫНДАУ БОЙЫНША ОТЫРЫСҚА ҚАТЫСТЫ

4-6 желтоқсан аралығында Астана қаласында Дүниежүзілік банктің алдын ала бағалау сапары аясында Жаһандық экологиялық қордың гранттық қаражаты есебінен қаржыландырылатын «Каспий теңізінің экожүйесін қалпына келтіру: ластануды басқару және биоәртүрлілікті сақтау әлеуетін арттыру» («Blueing the Caspian Sea») жобасын дайындау бойынша кездесулер өтті. Аталған жобаны Каспий маңындағы үш елде (Әзербайжан, Қазақстан, Түрікменстан) жалпы бюджеті 12 млн АҚШ долларына жүзеге асыру жоспарланып отыр және үш негізгі компонентті қамтиды: Каспий теңізін ластанудан қорғау; биоәртүрлілікті сақтау; жағалау аймақтарын тұрақты басқару.

Орын алған келіссөздерге Қазақстан, Әзербайжан, Түрікменстан және Өзбекстан мемлекеттік органдары мен ұйымдарының қызметкерлері, сондай-ақ Дүниежүзілік банктің, Каспий теңізінің теңіз ортасын қорғау жөніндегі негіздеделік конвенцияның (Тегеран конвенциясы) Уақытша хатшылығының – ЮНЕП-тің, БҰҰ Жобаларды басқару басқармасының (UNOPS) өкілдері және Қазақстандағы БҰҰ ДБ Тұрақты өкілдігі тарапынан сарапшы қатысты. Қазақстан тарапынан кездесуге Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің, Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің, Қазақстан Республикасы Су ресурстары және ирригация министрлігінің, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі Балық шаруашылығы комитетінің, «Қазгидромет» РМК және Халықаралық су ресурстарын бағалау орталығының өкілдері қатысты.

Кездесу барысында қатысушылар жобаны іске асыру шеңберіндегі басым бағыттарды, өңірлік интеграция шараларын, ластануды басқару мен биоәртүрлілікті сақтауға арналған ұлттық іс-шараларды, сондай-ақ жобаны жүзеге асырудың ұлттық және өңірлік тетіктерін талқылады.

Қазақстан тарапы Каспий теңізіндегі экологиялық және гидрологиялық мониторинг жүйелерін жетілдірудің, Каспий маңы елдері арасындағы ғылыми-зерттеу қызметін дамытудың, сондай-ақ Каспий итбалығы популяциясын сақтау бойынша бірлескен жұмыстар жүргізудің маңыздылығын атап өтті.

Сонымен қатар, Каспий және Арал теңіздеріндегі аквакультураға арналған семинар өтті. Семинар барысында аквакультураның тұрақты дамуы, аквакультурадағы өндірістік-тұрмыстық тізбек мәселелері талқыланды. Қазақстан, Әзербайжан, Түрікменстан және Өзбекстан өкілдері «Аквакультураның жағдайы мен синтегеуіңдері» тақырыбында презентациялар ұсынды. Қатысушылар Каспий теңізі мен Арал теңізі бассейндері елдерінде аквакультураны зерттеуге арналған жол картасын әзірлеу бойынша топтық жұмыс жүргізді.

Іс-шара қорытындысы бойынша әрбір елмен жобаның компоненттерін нақтылау үшін 2025 жылдың қаңтарында онлайн кездесулер өткізу туралы келісімге қол жеткізілді.

Қорытындылай келе, қатысушылар Каспий теңізі аймағындағы жобаның сәтті жүзеге асатынына сенім білдіріп, Қазақстан тарапына қонақжайлылығы үшін алғыс айтты.

<https://www.gov.kz/>

КАСПИЙ МАҢЫНДАҒЫ ТӨРТ ЕЛДІҢ АЗАМАТТЫҚ ҚОҒАМЫ ЖАСЫЛ ЭКОНОМИКАНЫ ІЛГЕРІЛЕТУ ҮШІН БІРІГЕДІ

19 қарашада БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздеделік конвенциясы тараптарының 29-шы конференциясының алаңында, COP29, қазақстан қоғам өкілдері Каспий үйі диалог алаңына қатысты.

Қазақстан экофорумы үш елдің (Әзірбайжан, Ресей және Түрікменстан) қоғамдық ұйымдарының өкілдерімен «Каспий үйі» платформасын құру туралы Меморандумға қол қойды.

Платформа Әзербайжан, Қазақстан, Ресей және Түрікменстан жұртшылығының Каспийдің экологиялық жағдайы туралы адамдардың хабардарлығын арттырудағы күш-жігерін біріктіруге қызмет етеді. Платформаның күш-жігері Каспий теңізі бассейнінің экологиялық проблемаларына кеңірек назар аударуға бағытталатын болады. Осы ынтымақтастық шеңберінде Каспий маңы елдерінің экологиялық басымдықтарын көрсететін портал базасында виртуалды кеңістік құрылады. Порталда «Каспий маңы елдерінің жасыл экономикасы» виртуалды мұражайы ұсынылады, онда осы бағыттағы елдердің жетістіктері мен перспективалары көрсетіледі.

Мұражайдың мақсаты келушілерді Каспий маңы елдерінде жүзеге асырылған жобалармен, сондай-ақ Каспий бассейнінің бірегей табиғатымен, флорасымен және фаунасымен таныстыру болады. Бұл сонымен қатар экотуризм мүмкіндіктерін ілгерілетудің және осы саладағы мәселелерге назар аударудың тиімді құралы болады деп күтілуде.

Қазақстан экофорумы мен басқа серіктестердің «Каспий үйі» платформасы шеңберіндегі ынтымақтастығы виртуалды форматта және бірлескен іс-шаралар форматында жалғасады.

<https://www.gov.kz/memleket>

ШТРАФОМ ПО ЦЕНЕ АВТОМОБИЛЯ ПРИГРОЗИЛИ ЗА СРУБЛЕННЫЕ В ПАВЛОДАРЕ ЁЛКИ

В худшем случае преступника ждет заключение на 5-10 лет, передаёт корреспондент @Pavlodarnews.kz.

Комитет лесного хозяйства и животного мира РК в ноябре издал приказ для усиленной защиты ёлок перед Новым годом. С 1 декабря в регионе начнут работать 40 мобильных групп инспекции лесного хозяйства. Они будут строго следить за соблюдением природоохранного законодательства, патрулируя лес и проверяя торговые точки.

Незаконно вырубленные ели у продавцов инспекторы вправе конфисковать. Изымут

также орудия, с помощью которых совершали преступление, и машины. Штраф для организации может варьироваться от 196 600 до 5 898 000 тенге, и за каждую срубленную елку придется заплатить компенсацию 58 980 тенге.

– Штраф на преступника приходится от 629 120 тенге до 11 796 000 тенге, либо его ждут исправительные, общественные работы или лишение свободы от пяти до десяти лет. Конфискации подлежат также деревья, транспорт и орудия преступления. За каждую елку полагается компенсация в 15 МРП (55 380 тенге, – прим.ред.), – сообщили в инспекции.

Напомним, из-за браконьерства в природном резервате «Ертіс орманы» запретили рубить деревья пять лет.

<https://pavlodarnews.kz/>

КЕНТАУ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АПАТ АЙМАҒЫ АТАНДЫ: ТҰРҒЫНДАР ЖАЛАҚЫСЫНА 20% ҚОСЫЛАДЫ

ТҰРКІСТАН. KAZINFORM — Кентау қаласы экологиялық апат аймағы деп танылды және тұрғындар жалақысына 20% үстемеақы қосылады. Бұл туралы облыс әкімі Дархан Сатыбалды айтты.

Өз жауабында әкім бұл мәселе ондаған жылдар бойы көтеріліп келе жатқанын айтты.

«Шардара, Арыс, Отырар, Сауран аудандарының және Түркістан қаласының бір бөлігі — бәрі де Арал маңындағы дағдарыс алдындағы аймаққа жатады. Сондықтан олар экологиялық аймаққа енеді. Алайда жағдай мынадай: Сауран ауданы Кентау қаласымен шектеседі, оның жартысы Кентау қаласының аумағында орналасқан және экологиялық апат аймағына енбейді. Осыған байланысты тұрғындар «Кентауды Арал маңының дағдарыс алдындағы аймағына қосу туралы» нормативтік құжат қабылдау мәселесін көтеріп жатыр», — деді Д. Сатыбалды Орталық коммуникациялар қызметінде өткен баспасөз мәслихатында.

Бұл шешім тұрғындар жалақысына 20% үстемеақы қосуға мүмкіндік береді. Бұл үшін қосымша 6 миллиард теңге қажет.

«Денсаулық сақтау және Экология министрліктері тиісті зерттеулер жүргізіп, экологияның Кентау тұрғындарына да әсер ететінін анықтады. Осылайша, Кентауды экологиялық аймаққа енгізуге болады деген шешім қабылданды. Бұл үшін қосымша 6 миллиард теңге қажет. Қазіргі уақытта осы қаражаттың қайдан бөлінетінін — республикалық немесе жергілікті бюджеттен алу мүмкіндіктерін қарастырып жатырмыз. Дегенмен, жалпы алғанда, мұндай шешім қабылданғанын айтуға болады», — деді Дархан Сатыбалды.

<https://kazinform.kz/>

АВТОМАТИЗИРОВАННЫЙ ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ НА АНПЗ: КУРС НА ЧИСТУЮ ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ

Атырауский нефтеперерабатывающий завод (АНПЗ) внедрил передовые технологии для контроля выбросов в атмосферу. Начетыре ключевых технологических установках предприятия запущена автоматизированная система мониторинга (АСМ), позволяющая в режиме реального времени отслеживать концентрацию вредных веществ в дымовых газах. Система установлена на производстве тепл и электроэнергии, установках прокалики нефтяного кокса, каталитического риформинга и ароматических углеводородов, являющихся основными источниками выбросов завода.

Как работает АСМ

Руководитель отдела охраны окружающей среды ТОО «АНПЗ» Абзал Темиров: «На заводе действует 21 технологическая установка, из которых только четыре подпадают под Правила ведения автоматизированной системы мониторинга эмиссий в окружающую среду при проведении

производственного экологического контроля. Эти четыре установки выделяют более 500 тонн выбросов в атмосферу ежегодно, что требует строгого контроля. АСМ обеспечивает непрерывный мониторинг концентраций таких веществ, как сернистый ангидрид, оксид азота, угарный газ, сажа и другие компоненты. Данные передаются каждые 20 минут через систему Национального банка данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов в контролируемые органы. Это позволяет заводу своевременно корректировать производственные процессы, минимизируя воздействие на окружающую среду». Руководитель департамента экологии Атырауской области Сапар Турсынбеков: «В случае если датчики или газоанализаторы на установках выйдут из строя, информация об этом немедленно поступит в департамент. После этого мы оперативно приступим к проверке».

Перспективы до 2031 года

В рамках долгосрочного плана, рассчитанного до 2031 года, АНПЗ сосредоточен на энергосбережении, снижении потребления ресурсов и сокращении выбросов в атмосферу. Эти меры соответствуют современным стандартам экологической безопасности и мировым практикам устойчивого развития.

Экологические технологии — вклад в будущее региона

Внедрение автоматизированной системы мониторинга на АНПЗ является важным шагом в обеспечении экологической безопасности. Реальный контроль выбросов и обмен данными с государственными органами укрепляют доверие общества к деятельности предприятия. Работа АНПЗ демонстрирует, как крупные промышленные компании могут успешно использовать инновационные технологии для достижения экологических целей. Этот подход становится примером для всего региона, показывая, что промышленность и охрана окружающей среды могут гармонично сосуществовать.

<https://tengrinews.kz/kazakhstan>

ЕСІЛ ӨЗЕНІНІҢ СУ ДЕҢГЕЙІ КӨТЕРІЛДІ

БУРАБАЙ. KAZINFORM - Традиционная экологическая акция «Табиғат – тал бесігің» прошла Щучинско-Боровской курортной зоне в преддверии открытия летнего сезона, передает корреспондент МИА «Казинформ».

В экоакции приняли участие сотрудники «Бурабай Даму», ГНПП «Бурабай» и туристско-информационного центра «Visit Aqmola».

Солтүстік Қазақстан облысында Есіл өзенінің су деңгейі көтерілді. Ауа райын болжаушы мамандардың айтуынша, бұған мұздың қатуы, жаз бойы жауған жаңбыр мен жер астынан көтеріліп жатқан су себеп болған. Өңірдегі гидробекеттерден алынған мәлімет бойынша, Есілдегі су деңгейі өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 75 сантиметрге дейін жоғарылаған. «Алайда алаңдауға негіз жоқ», – дейді синоптиктер.

Наталья Левина, «Казгидромет» МКК СҚОФ директорының орынбасары:

–Есіл өзеніндегі су деңгейінің көтерілуі көктемгі тасқынмен байланысты. Табиғи құбылыс барлық су қоймасында байқалады. Өйткені биыл ылғал шамадан тыс көп болды. Сергеев қоймасынан төгіліп жатқан ағын су желтоқсанның соңына қарай тоқтауы тиіс. Содан кейін гидронысанды босату басталады.

<https://khabar.kz/>

РЕШЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ В РАМКАХ ИСПОЛНЕНИЯ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ

В Дорожной карте по решению экологических проблем Акмолинской области предусмотрено 30 мероприятий. В настоящее время 10 мероприятий реализованы, в том числе переселение жителей поселка Аксу, живущих вблизи производственных объектов ТОО «Казахалтын» (г.Степногорск), строительство 7 ветряных электрических станций общей мощностью 584 мВт (1 - в селе Красный-Яр (г.Кокшетау), 1 - в Зерендинском районе, в Ерейментауском районе 3 комплекса, в Аршалынском районе 2 комплекса), пост наблюдения за загрязнением атмосферного воздуха в поселке Бестобе.

Имеются перспективы положительного экологического эффекта в случае реализации проекта строительства полигонов для ТБО в г. Кокшетау, Бурабайском и Зерендинском районах. Так, ТОО «Эко-DUMP» планирует строительство трех мусоросортировочных и мусороперерабатывающих комплексов в г. Кокшетау, Бурабайском и Зерендинском районах общей мощностью 150 тыс. тонн в год. Данный проект будет реализовываться при 70 % финансировании АО «Жасыл Даму» (МЭПР РК) через АО «Фонд развития промышленности», а также в рамках государственно-частного партнерства с акиматом Акмолинской области (30 %).

Реализация проекта ГЧП направлена на создание в г. Кокшетау и двух районах Акмолинской области 3-х мусоросортировочных и перерабатывающих комплексов ТБО, сбор и вывоз вторичного сырья в Щучинско-Боровской курортной зоне (ЩБКЗ), что положительно скажется на качестве жизни населения и снизит негативное воздействие отходов на окружающую среду. Также в ЩБКЗ будет реализован пилотный проект по раздельному сбору отходов с приобретением 500 сетчатых контейнеров и 10 электромусоровозов.

Планируется строительство сортировочной линии мощностью 70 тыс. тонн/год в г. Кокшетау и 2-х линий мощностью по 40 тыс. тонн/год в двух районах Акмолинской области.

Для органических отходов и отсева грохочения ТБО планируется организация климатических камер (биокомпостирование путем анаэробного биотермического разложения) с получением биогаза, техногрунта и компонента для изготовления RDF-топлива в городе Кокшетау и двух районах Акмолинской области общей мощностью 70 тыс. тонн/год. Переработка вторичного сырья с получением ПЭТ-гранулята планируется осуществлять в г. Кокшетау.

Компанией ТОО «Эко-Dump» в рамках проекта «Мусоросортировочные и перерабатывающие комплексы ТБО в Акмолинской области» разработаны бизнес-планы финансово-экономическая модель для получения лизинга в Фонде развития промышленности, получены индикативные условия от Фонда.

В настоящее время готовится проектно-сметная документация, документы в рамках государственно-частного партнерства, идет оформление земельных участков в рамках инвестиционного контракта.

Гульназ Туйгынова,
государственный экологический инспектор по Акмолинской области.

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан (далее – Услугодатель) оказывает государственную услугу «Предоставление экологической информации» (Государственная услуга) физическим и юридическим лицам с целью обеспечения населения достоверной информацией о состоянии окружающей среды и ее объектов.

На основании «Правил оказания государственных услуг в области охраны окружающей среды», утвержденных Приказом министра экологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 02 июня 2020 года

№130 (Правила), порядок предоставления государственной услуги оказывается с момента подачи документов через веб-портал «Электронное правительство» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

Режим работы веб-портала «Электронное правительство» осуществляется круглосуточно, за исключением технических перерывов, связанных с проведением ремонтных работ (при обращении услугополучателя после окончания рабочего времени, в выходные и праздничные дни, согласно Трудовому кодексу Республики Казахстан от 23 ноября 2015 года, прием заявлений и выдача результатов оказания государственной услуги осуществляются в течение следующего рабочего дня).

Государственная услуга предоставляется на бесплатной основе. В заявлении необходимо указать наименование и реестровый номер запрашиваемого документа.

Информация о предоставлении государственной услуги размещена на сайте Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан в разделе «Услуги» (www.ecogeo.gov.kz) и на сайте РГП «ИАЦ ООС» в разделе «Государственная услуга» (<https://iacoos.kz/>).

На сайте <http://ecogofond.kz> можно также ознакомиться с базой данных и реестрами Государственного фонда экологической информации. Телефоны для справок: 8(7172) 24-88-92, +7775 1393905.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ОҚУ СЕМИНАРЛАРЫ

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК (бұдан әрі – ҚОҚ АТО) тұрақты негізде экология және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша қысқа мерзімді оқыту семинарларын ұйымдастырады және өткізеді. Семинарлар экономиканың энергетика, тау-кен өнеркәсібі, агроөнеркәсіп, ауыл шаруашылығы сияқты салаларын қамтиды. Лекторлар құрамында Экология және табиғи ресурстар министрлігінің комитеттері мен департаменттерінің басшылары, тәуелсіз сарапшылар бар.

Семинарларға табиғат пайдаланушылар, үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері, сондай-ақ жоғары оқу орындарының оқытушылары қатыса алады.

Ағымдағы жылдың 20-22 қараша аралығында офлайн- және онлайн форматта «Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексында өзекті өзгерістер», «Өндірістік экологиялық бақылау», «Шығарындыларды бақылаудың автоматтандырылған жүйесі», «Қалдықтарды басқару» тақырыбында семинар өткізілді.

Семинарларға қатысу үшін <https://forms.gle/gDtmSV3gRPStrt7y9> сілтемесі бойынша электронды тіркеу формасын толтыру қажет. Барлық сұрақтар бойынша: 8(7172) 24-80-64, 24-96-18, +77055840852, +77009654760, электрондық пошта: pkkiac@mail.ru.

ОБУЧАЮЩИЕ СЕМИНАРЫ ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии и природных ресурсов РК (далее – ИАЦ ООС) на регулярной основе осуществляет организацию и проведение краткосрочных обучающих семинаров по вопросам экологии и охраны окружающей среды.

Семинары охватывают такие секторы экономики, как энергетический, горнодобывающий, агропромышленный, сельскохозяйственный.

В состав лекторов входят руководители комитетов и департаментов Министерства экологии и природных ресурсов, а также независимые эксперты.

Слушателями семинаров являются природопользователи, представители неправительственных организаций,

преподаватели высших учебных заведений.

20-22 ноября т.г. в офлайн- и онлайн-формате проведены семинары на темы: «Актуальные изменения Экологического кодекса РК», «Производственный экологический контроль», «Автоматизированная система мониторинга эмиссий», «Управление отходами».

Для участия в семинарах необходимо заполнить электронную регистрационную форму по ссылке <https://forms.gle/gDtmSV3gRPStrt7y9>.

По всем вопросам обращаться: 8(7172) 24-80-64, 24-96-18, +77055840852, +77009654760; электронный адрес: pkkiac@mail.ru.

2023 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҒЫ ЖАЙ-КҮЙІ ТУРАЛЫ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҒЫ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ ҰЛТТЫҚ БАЯНДАМА

Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігімен 2023 жылға арналған Қоршаған ортаның жай-күйі туралы және Қазақстан Республикасының табиғи ресурстарын пайдалану туралы Ұлттық баяндама әзірленді.

Ұлттық баяндама жыл сайын ҚР 02.01.2021 ж. Экологиялық Кодексінің 23-бабының 1-тармағына сәйкес мемлекеттік органдарды, қоғамдық, басқа да мүдделі ұйымдарды және республика халқын қоршаған ортаның сапасы, оның экологиялық жай-күйі және антропогендік жүктеме мен табиғи факторлардың әсерінен өзгеру үрдістері туралы объективті және жүйеленген ақпаратпен қамтамасыз ету мақсатында әзірленеді.

Ұлттық баяндамада қамтылған мәліметтер орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы билік органдары, үкіметтік емес және халықаралық ұйымдар ұсынатын ресми материалдарға негізделеді.

Өткен жылдардағы Ұлттық баяндаманың мемлекеттік және орыс тілдеріндегі электронды нұсқалары ҚР ЭГТРМ <https://ecogeo.gov.kz/ru> ресми сайтында және <https://ecogofond.kz> Бірыңғай экологиялық интернет-ресурсында жарияланған.

Ұлттық баяндаманың қағаз нұсқасымен Мемлекеттік экологиялық ақпарат қорында, сондай-ақ электрондық нұсқасымен «Экологиялық ақпарат беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет шеңберінде www.egov.kz «Электрондық үкімет» веб-порталы арқылы 1 (бір) жұмыс күні ішінде танысуға болады.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДОКЛАД О СОСТОЯНИИ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ЗА 2023 ГОД

Министерством экологии и природных ресурсов Республики Казахстан подготовлен Национальный доклад о состоянии окружающей среды и об использовании природных ресурсов Республики Казахстан за 2023 год.

Национальный доклад разрабатывается ежегодно в соответствии с п.1 ст.23 Экологического кодекса РК от 02.01.2021 г. в целях обеспечения государственных органов, общественных, других заинтересованных организаций и населения республики объективной и систематизированной информацией о качестве окружающей среды, ее экологическом состоянии и тенденциях изменения под воздействием антропогенной нагрузки и природных факторов.

Содержащиеся в Национальном докладе сведения основываются на официальных материалах, предоставляемых

центральными государственными и местными исполнительными органами власти, неправительственными и международными организациями.

Электронные версии Национального доклада за предыдущие годы на государственном и русском языках опубликованы на официальном сайте МЭПР РК <https://ecogeo.gov.kz/ru> и Едином экологическом Интернет-ресурсе <https://ecogofond.kz>.

С бумажными версиями Национального доклада можно ознакомиться в Государственном фонде экологической информации. Получить электронную версию возможно в рамках государственной услуги «Предоставление экологической информации» через веб-портал «Электронное правительство» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ГАЗЕТИ • РЕСПУБЛИКАНСКАЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННАЯ ГАЗЕТА

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ
ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҒЫ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Республиканская специализированная некоммерческая газета «Қазақстан экологиясы»

Собственник: РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» МЭПР РК. Поставлено на учет Комитетом информации и архивов Министерства культуры и информатизации РК.

Свидетельство о постановке на учет **СМИ № 6381-Г от 10.10.2005 г.**

Адрес редакции:
010000, г. Астана, ул. Мәңгілік ел, д.11/1, 7 этаж,
тел.: **(7172) 24-94-11**, e-mail: **nd-19@mail.ru**
Редакционная группа «ҚЭ»: **Ж.Мурзабекова,**
А.Айтмолдаева, Р.Садыкова.

Выходит 1 раз в квартал в электронном формате. Публикуется на Едином экологическом интернет-ресурсе МЭПР РК ecogofond.kz

Отпечатано: ТОО «КОМЕК INV», г.Астана, ул.Бейбитшилик, д.8, оф.5.